

Hervé Guibert
MOJ HLAPEC IN JAZ
 Éditions de Seuil, Pariz 1991

Zadnje delo umrlega francoskega pisatelja mlajše generacije, če ne štejemo ponatisa njegovih zgodnjih del Smrt propaganda in drugih zgodnjih del ter Pregrehe, prav tako zbirke zgodb izpred dvanajstih let. Hervé Guibert je zvest nadaljeval francosko tradicijo »prekletih« pisateljev in pesnikov, Rimbauda, Geneta, Batailla, deloma s homoseksualno tematiko, deloma z medijsko škandaloznim vedenjem. Gre za avtorjevo zna-

Maurice Lever
Donatien Alphonse François
MARKIZ DE SADE
 Fayard, Pariz 1991

Tretja popolna biografija o božanskem markizu, ki je postala ena izmed knjižnih uspešnic tega poletja. To seveda ni nenavadno, saj gre za izredno zabavno in berljivo, čeprav znanstveno delo, saj je nastalo na osnovi še doslej neodkritih podatkov iz družinskega arhiva. Biografijo odlikuje historična objektivnost in natančno raziskovalno delo, rezultat pa je demistificirana podoba legendarnega markiza, brez apologije njegovih »zločinov in grehov«, brez vrednotenja v smislu socialnih in moralnih norm. Kon-

Jože Sevljak
ZELENI KRES
 Kmečki glas, Ljubljana 1992

Sevljak je na knjižnem ovitku predstavljen kot nadaljevalec slovenske večerniške tradicije, kar v marsičem, predvsem pa v tehničnem pogledu drži. Hkrati Sevljak na zavidiljivo suveren način

čilno avtorefleksivno pripoved starejšega gospoda, ki s služabnikom vzpostavi nenavaden odnos, v katerem se prepletajo odvisnost in trmasto ohranjanje osebnih fantomov, sadizem in mazohizem, starčevska nemoč in bolehnost ter marginalna brezizhodnost mladega služabnika, na kratko ljubezen in sovražstvo. Guibertov junak, nekdanj poseb-ljanje absolutne svobode, njegovih lastnih življenjskih in ljubezenskih izkušenj, se je postaral, Guiberta je postarala njegova bolezen, aids. (Irena Ostrouška)

čno sta prikazana, brez olepšav in celo s kančkom humorja, njegovo otroštvo in mladostniška doba, ki v marsičem pojasnjujeta njegovo delo in življenje, naj citiram: »Že zelo mlad je verjel, da je večvreden, da lahko razpolaga z ljudmi po mili volji, govori in dela gospodovalno, brez cenzure vesti ali humanosti. Pri štirih letih si je že ustvaril svojo despot-sko naravo. Z leti se je le še bolj utrdila. Slep pred svetom, ki ga obdaja, se je kmalu zaprl za zid nekomunikativnosti in razumevanja, ki ga ločuje od ljudi, ki ga obkrožajo, celo tistih, ki jih ljubi. Od otroštva dalje njegova dejanja ne izražajo drugega kot tragično nezmožnost povedati.« (Irena Ostrouška)

modernizira to častljivo izročilo in nekatere njegove stalne teme, recimo vaškega učitelja kot lokalnega mesijo; ne le na ravni privzemkov iz realnosti, temveč tudi v tem, da fabulo korenito očisti moralke. Bistveni premik znotraj konteksta, v katerem se pojavlja, prinaša *Zeleni kres* s tem, da podeželja ne prika-

zuje kot izgubljenega raja ali privilegirane kraja za stik z neokrnjeno naravo, temveč kot eno bivanjskih možnosti, ne boljše ne slabšo. Brez lažne avreole v tekstu ni niti patine, in kar dobimo, je

Wilhelm in Helga Strube

KEPLER

Založba Obzorja, Maribor 1992

Wilhelm in Helga Strube sta zakonca (ki se ukvarjata s pisanjem biografij), ki v slovenskem knjigotrškem prostoru nista popolnoma neznana; pred leti je Založba Obzorja izdala njuni biografiji zakoncev (spet!) Pierra in Marie Curie ter Nikolaja Kopernika, tokrat pa se v isti zbirki – Veliki ljudje – predstavljata še z biografijo o prvaku astronomije 16. in 17. stoletja Johannesu Keplerju. Strubejeva se Keplerja lotevata sinhrono, se pravi, da ju poleg njegovega ustvarjanja oziroma odkrivanja, poleg njegovega notranjega in zunanjega življenja ter potreb, ki iz tega izhajajo, zanima predvsem Kepler v času poznega 16. in prve

preprosta in pitna zgodba o ljubezni. Večernica, če hočete, vsekakor pa dober primerek svojega žanra, kakršnih na Slovenskem od nekdaj primanjkuje. In to kar v vseh žanrih. (Zdenka Hribar)

polovice 17. stoletja (knjigo bi morda lahko označili tudi kot »dvojno biografijo«, zakaj ob Keplerjevem življenjepisu se nam pred očmi sočasno razkriva življenjska ter poklicna pot njegovega prijatelja ter finančnega zaščitnika vojvode in generala Albrechta Wallensteina) ter vplivi taistega časa na znanstvenika, ki mu je uspelo dokazati Kopernikovo hipotezo o obliki zemlje, ki mu je uspelo odpreti pot dinamičnemu pojmovanju astronomske znanosti, pa zato ni pristal na grmadi. Morda o Keplerju več kot sicer zelo korektno spisano biografsko čtivo Strubejevih pove njegov izrek: »Nihče ni na tem svetu samo zase, temveč je vsakdo prejel svoje darove, da bi jih lahko koristil za druge.« (Tadej Čater)

Borut Korun

STOPINJE BOGA ATONA

Mladinska knjiga,

Ljubljana 1992

Da bo Borut Korun spisal uspešnico, potem ko se bo vmil s svojega »novega« potovanja, smo vedeli, še preden je knjigo sploh dokončal oziroma izdal. Jasno, kdo izmed nas pa ne posluša »štrlečih ušes« in »odprtih oči«, ko mu nekdo pripoveduje o zanimivostih in doživetjih s poti po krajih, ki so nam dostopni tako rekoč le s prstom po zemljevidu, koga izmed nas ne zanima pripovedovanje o »nekih čudnih ljudeh«, ki so se sredi puščave prehranjevali z nekakšni-

mi iztrebki ptic, ki so jih te puščale, ko so se vračale iz toplih v zmerno tople kraje. Korun je pravzaprav odličen strellec; tako kot zna z malokalibrsko puško zadeti Rajmond Debevc, tako zna s persom streljati tudi Borut Korun. Čar njegovih nabojev je v njihovi zgoščeni in jedrnatih pripovedi, začinjeni z nekaj zanimivostmi (in osebnimi doživetji) ter predvsem (kadar seveda ne pretirava) v njihovi enciklopedični nabitosti, ki bralcu impresivnejših čtiv, kamor potopis vsekakor sodi, daje – lažen ali ne – občutek poglobljenega branja. To pa je struna, na katero je marsikdaj vredno odigrati. (Tadej Čater)